

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3589/2020
08.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славко Макаји адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1676/20 од 20.05.2020. године, у седници већа одржаној дана 08.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1676/20 од 20.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 375/18 од 06.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе на исплату накнаде нематеријалне штете коју је претрпео услед поступања државног органа у вршењу својих функција у укупном износу од 5.000.000,00 динара, и то у износу од 1.000.000,00 динара на име накнаде штете за претрпљени бол, у износу од 1.000.000,00 динара на име накнаде штете за претрпљени страх, у износу од 2.000.000,00 динара на име накнаде штете за умањење животне способности и у износу од 1.000.000,00 динара за трошкове болничког и кућног лечења, са законском затезном каматом од тренутка настанка штете до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати туженој износ од 22.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1676/20 од 20.05.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 375/18 од 06.11.2019. године у првом ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у другом ставу изреке пресуде Вишег суда у Београду П 375/18 од 06.11.2019. године, тако што је одбијен као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова првостепеног поступка. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да тужиочева ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Тужилац у ревизији посебно не наводи постојање других битних повреда одредаба парничног поступка из става другог означеног члана, које су законом (члан 407. став 1. тачка 2. ЗПП) предвиђене као разлог за овај ванредни правни лек, нити указује на постојање битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених у поступку пред другостепеним судом. Ревизијским наводима о недостацима због којих се побијана пресуда не може испитати (противречност датих разлога) указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се ревизија не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, оптужницом од 14.06.2013. године оптуженом ББ стављено је на терет да је 18.02.2013. године умишљајно покушао да тужиоца лиши живота, чиме је извршио кривично дело убиство у покушају из члана 113. КЗ у вези са чланом 30. КЗ. Тужилац се у покренутом кривичном поступку придружио кривичном гоњењу оптуженог, али није истакао одређени имовинско-правни захтев. Оптужени се налазио у притвору од 18.03.2013. године - дана лишења слободе, до 07.08.2013. године - дана када му је притвор укинут. Након одржаног припремног рочишта у кривичном поступку, оптужени није приступио на шест од укупно седам заказаних главних претреса. Решењем кривичног суда К 483/13 - Кв 493/16 од 25.02.2016. године оптуженом је поново одређен притвор. На захтев тужиоца утврђено је да му је у кривичном поступку повређено право на суђење у разумном року. Посебан поступак за накнаду штете настале повредом тог права тужилац није покретао. Кривични поступак је обустављен решењем К 483/13 од 28.04.2016. године, због смрти оптуженог.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Поднетом тужбом тужилац тражи накнаду нематеријалне и материјалне штете коју му је, наношењем телесних повреда приликом покушаја убиства, проузроковао штетник, сада покојни ББ. Тужилац накнаду ове штете потражује од тужене Републике Србије, по основу њене одговорности за рад судова, јер сматра да је незаконитим и неправилним радом суда у кривичном поступку против оптуженог ББ онемогућен да оствари право на накнаду штете од одговорног лица или његових наследника.

Одредбом члана 35. став 2. Устава Републике Србије прописано је да свако има право на накнаду материјалне или нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе. Према члану 6. Закона о судијама, за штету коју судија проузрокује незаконитим или неправилним радом одговара Република Србија.

Незаконитим радом сматра се поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, односно пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени. Неправилни рад је чињење или нечињење противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности, које штети праву или интересима трећих лица. Између настале штете и незаконитог или неправилног рада државног органа мора постојати узрочно-последична веза, односно штета мора бити последица незаконитог или неправилног рада органа.

Штету коју тужилац потражује у овом спору није проузроковао суд који је поступао у кривичном поступку. Ту штету - душевне болове због умањења опште животне активности, страх и физичке болове односно материјалну штету - трошкове лечења, проузроковао је штетник ББ којем је стављено на терет да је на тај начин покушао да изврши кривично дело убиства тужиоца. Околност да кривични поступак није окончан у разумном року, по тврдњи тужиоца због пропуста кривичног суда да примени сва законом предвиђена средства како би обезбедио присуство оптуженог на главном претресу и обустава кривичног поступка због смрти оптуженог, нису узрочно повезане са насталом штетом нити су онемогућиле тужиоца да оствари право на накнаду штете.

Покренути кривични поступак, у којем тужилац иначе није ни истакао одређени имовинско-правни захтев, није представљао сметњу да се покрене парнични поступак за накнаду штете. Грађанско-правна одговорност за штету је шира од кривично-правне одговорности, тако да постојање кривичног дела и одговорности његовог учиниоца, утврђене правноснажном осуђујућом пресудом, нису услов без којег се не може остварити право на накнаду штете. Ни околност да је кривични поступак обустављен не представља сметњу да се накнада штете оствари од наследника штетника. Одредбом члана 204. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да потраживање накнаде нематеријалне штете прелази на наследника само ако је признато правноснажном одлуком или писменим споразумом. Међутим, обавеза накнаде штете (нематеријалне и материјалне) одговорног лица прелази на његове наследнике као део (пасива) његове заоставштине.

Из наведених разлога, нису основани наводи ревизије којима тужилац истрајава на правном ставу да је пропустом кривичног суда, који није одредио притвор туженом ни применио друге мере за окончање кривичног поступка у разумном року, проузрокована тражена штета и да је онемогућен да оствари право на накнаду те штете коју је претрпео радњама оптуженог.

С`тога је, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић